Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

27 925 Bestrijding internationaal terrorisme

Nr. 1022

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 juni 2026

Op 1 maart 2024 is uw Kamer geïnformeerd over het feit dat een eerder als vermist beschouwd inlichtingenrapport over een vermeend oorlogsmisdrijf door Australische militairen in Uruzgan (2010) alsnog werd gevonden.[1]

Naar aanleiding van de vondst van dit rapport heeft mijn ambtsvoorganger opdracht gegeven de feiten rond de vondst van het rapport en de gegevensdragers waarop dit rapport werd gevonden intern te onderzoeken. Hierbij is in de digitale datasets van 20 jaar Nederlandse inzet in Afghanistan onderzoek gedaan naar vermeende schendingen van het Humanitair Oorlogsrecht (HOR). Met deze brief informeer ik u over de uitkomsten van dit interne onderzoek.

Onderzoek en conclusies

In het onderzoek is in totaal 10 Terabyte aan data doorzocht afkomstig van 20 jaar Nederlandse inzet in Afghanistan. Dit heeft 574 *Special Reports* opgeleverd.[2] Van de 574 rapporten hebben er 28 een relatie tot vermeende schending van het HOR. Uit eerder onderzoek naar de melding van het vermiste rapport is gebleken dat er geen aanleiding was om uit te gaan van een mogelijk oorlogsmisdrijf door Australische Special Forces.[3] Uit het nu afgeronde onderzoek, Onderzoek *Special Report* 2.0 Afghanistan (2010), is geen informatie aangetroffen die daar een ander licht op werpt.

[1] Kamerstuk 27 925, nr. 935, Zoekslag vermeende rapport Afghanistan, 1 maart 2024.
[2] Een *Special Report* is een specifiek document om informatie te rapporteren die is verkregen van een bron. Er bestaan diverse gradaties van de betrouwbaarheid van zowel bron als informatie.
[3] Kamerstuk 27 925, nr. 945 – blg-1111304, Eindverslag intensivering zoektocht Special Report Afghanistan (2010), 3 oktober 2023.

kst-27925-1022
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

Uit het omvangrijke onderzoek is gebleken dat Nederlandse eenheden in geen van deze rapporten in verband worden gebracht met een schending van het HOR. Van de 28 rapporten waar wel sprake is van een mogelijke schending van het HOR hebben er 14 betrekking op twee coalitiepartners die door het Ministerie van Defensie op de hoogte worden gebracht. De namen van de twee coalitiepartners worden niet openbaar gemaakt. Van de overige 14 rapporten hebben er 13 betrekking op Afghaanse troepen. Deze rapporten zullen niet aan Afghanistan overhandigd worden omdat Nederland op dit moment geen officiële diplomatieke betrekkingen met het land onderhoudt. Het 14e rapport heeft betrekking op een niet bij naam genoemde nationaliteit en kon dientengevolge niet overhandigd worden aan een land.

Het vermist geachte *Special Report* is aangetroffen in een Afghanistan-gerelateerde dataset. Deze specifieke dataset is onderdeel van de totale combinatie van digitale datasets van 20 jaar inzet in Afghanistan. Het *Special Report* is eerder niet gevonden omdat de gegevensdrager waar het zich op bevond op onjuiste wijze was gearchiveerd. Het is niet gebleken dat dit intentioneel is gebeurd. Door de onjuiste wijze van archiveren was deze in eerste instantie niet herkenbaar als zijnde een datadrager met informatie over de inzet in Afghanistan.

Afronding en opvolging aanbevelingen

Met het afronden van dit onderzoek is duidelijkheid verkregen over het eerder als vermist beschouwde rapport en de dataset waarin dit is aangetroffen. De vondst van het rapport onderstreept het belang van het op orde brengen van alle missie-archieven alsmede het digitaliseren en doorzoekbaar maken van deze archieven. Defensie is hier reeds mee bezig in het kader van het Actieplan Missie-archieven Afghanistan, waarover uw Kamer eerder is geïnformeerd.[4] Uit het nu afgeronde interne onderzoek zijn concrete aanbevelingen gekomen die bijdragen aan het verder op orde brengen van de missiearchieven in lijn met het Actieplan Missie-archieven Afghanistan, zoals de aanbeveling om voor voldoende servercapaciteit te zorgen om de grote hoeveelheden missiedata te kunnen verwerken. Daarnaast is de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed (IO&E) op dit moment bezig met algemeen onderzoek naar de huidige stand van missie-gerelateerde archivering bij Defensie en welke maatregelen noodzakelijk zijn om de nodige verbeteringen te realiseren.[5] Dit onderzoek bestaat uit twee fasen en de resultaten van de eerste fase, dat zich richt op missie-archivering, is vandaag met uw Kamer gedeeld.

Verder beveelt het onderzoek aan om het registeren en opvolgen van meldingen van schendingen van het HOR beter in te regelen. Defensie neemt deze aanbeveling over en heeft hier reeds stappen in gezet: militairen beschikken inmiddels over meer manieren om vermoedens van schendingen van het HOR intern en extern te melden. Over deze mogelijkheden is uw Kamer op 18 december 2023 geïnformeerd.[6]

De Minister van Defensie,
D. Yeşilgöz – Zegerius

---

[4] Kamerbrief 1 maart 2024, Zoekslag vermeend rapport Afghanistan; Kamerbrief Voortgang actieplan missie-archieven Afghanistan: afronding zoekslag naar het vermeende rapport en onderzoek naar melding» (Kamerstuk 27 925, nr. 945, dd.d 2 oktober 2023).

[5] Kamerbrief 27 925, nr. 1011, Bestrijding internationaal terrorisme, brief van de Minister, betreft stand van zaken onderzoeken vondst videobeelden Hawija, 7 juli 2025.

[6] Kamerbrief 29 521, nr. 464, meldstructuur vermoeden burgerslachtoffers, 18 december 2023